

Potřebují zakázky na odstraňování starých ekologických zátěží odborníky?

**Mgr. Daniel Svoboda
AGSS, s.r.o.
agss@agss.cz**

Historické renomé

Společně jsme se podíleli na vzniku nových zákonů v oblasti ochrany životního prostředí a na přípravě řady metodických pokynů zaměřených na nastavení systému odstraňování (starých) ekologických zátěží.

Jsme držiteli osvědčení odborné způsobilosti, úspěšně jsme zrealizovali stovky zakázek a přispěli k vyřešení mnoha problémů týkajících se negativního vlivu kontaminace na lidské zdraví, životní prostředí či podnikání. Měli bychom být hrdí na to, že něco umíme a že jsou s námi naši zákazníci spokojeni.

Jenže...

Zajímá ještě někoho kvalita, zkušenost a odborné reference?

Jedná se o naše peníze

Zakázky, při kterých se z peněz daňových poplatníků investují miliony a miliardy korun do odstraňování starých ekologických zátěží a při kterých se rozhoduje o rozvoji stovek lokalit, vyhrávají „odborníci“ s hodinovými sazbami 50 až 100 Kč.

Svěřili bychom vlastní auto mechanikovi pracujícímu za hrubou mzdou 6219 až 12 438 Kč? Věřili bychom, že má dostatečnou kvalifikaci, znalosti, zkušenosti a vybavení? Svěřili bychom obdobně levnému odborníkovi stavbu vlastního bytu či domu, opravu střechy, vybudování studny, instalaci počítačové sítě? Vyměnili bychom řemeslníky, konzultanty či dodavatele služeb, se kterými jsme dlouhodobě spokojeni, za kohokoliv levnějšího?

Myslím, že je odpověď jednoznačná

Bylo by dobré dodržovat zákony

Kromě zdravého rozumu a osobní důvěry nebo nedůvěry existují také legislativní předpisy. Nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě a nejnižších úrovních zaručené mzdy, pro rok 2017 stanoví minimální mzdu 66 Kč za hodinu (88,44 Kč včetně odvodů).

Držitelé osvědčení odborné způsobilosti projektovat, provádět a vyhodnocovat geologické práce by měli mít nejnižší úroveň zaručené mzdy ve skupině 6 (koordinace přípravy a realizace, zpracovávání odborných posudků, samostatné vypracovávání a projednávání projektů...), tedy 108,30 Kč za hodinu (145 Kč včetně odvodů).

Kdyby byla v rozpočtech dodržována alespoň tato nejnižší úroveň zaručené mzdy, zaručovala by kvalitu prací a také náklady na vzdělávání, na certifikace, na kancelářské a technické zázemí?

Nevěřím tomu (mimoходом, průměrná mzda loni byla 27 220 Kč)

Bylo by dobré dodržovat zákony

Ve stejném dumpingovém (a de facto protizákonném) režimu jsou navrhovány a schvalovány i další položky nabídkové ceny. Cestovní náhrady se často pohybují pod třetinou nákladů stanovených Zákoníkem práce č. 262/2006 Sb. a souvisejícími vyhláškami ministerstva financí (aktuálně č. 366/2016); účtované poplatky za ukládání odpadů se pohybují pod úrovní stanovenou Zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů; podceňovány (nebo neplaceny?) jsou náklady na elektřinu či vodné a stočné; ceny za analýzy jsou výrazně pod běžnou cenou akreditovaných laboratoří...

Máme se s tím smířit?

Příklady ze života

Při supervizích sanačních prací jsme v posledních letech měli tu čest dozorovat činnost stokorunových odborníků. Namátkou lze uvést několik zajímavých zkušeností:

- **Sanační jednotka překvapivě v zimě zamrzla a roztrhla se, protože nebyla zateplena (položka na zateplení v projektu byla); nehledě na to, že tím pádem nefungovalo ochranné sanační čerpání;**
- **Několik týdnů byl systém špatně zapojen, požadované deprese hladin podzemních vod nebyly zajištěny;**
- **Pravděpodobné chyby při vzorkování nebo analýzách vedly k reportování koncentrací kontaminantů ve vzorcích z přírodního pozadí významně vyšších než u vzorků z kontaminované oblasti;**
- **Zamrzly hadicové rozvody, takže bylo nutné je proříznout a zasakovat na jiném než plánovaném místě (do rybníka);**

Příklady ze života

Příklady ze života

- **Projektovaných 12 m nebylo možné odvrtat, protože to neumožnila technika, kterou měl realizátor k dispozici;**
- **V sanační jednotce na ropné látky chyběl gravitační odlučovač; jednotka měla nižší kapacitu, než bylo požadováno projektem;**
- **Čerpadla neměla zpětnou záklopkou, takže se kontaminovaná voda při pulzním čerpání neustále vracela do sanovaných vrtů (což je významnou inovací zejména u vstupních potrubí umístěných pod hladinou nádrží sanační jednotky);**
- **Při garantovaném plovákovém spínání nefungovalo čerpání ani při hladině o tři metry výše nad stanovenou úrovní; čerpadlo pro sběr fáze bylo pod hladinou;**
- **Stripovací jednotka nebyla utěsněna, takže aromatické uhlovodíky unikaly do ovzduší a filtr s aktivním uhlím byl na lokalitě pouze na ozdobu; další inovací byla demontáž dmychadla**

Příklady ze života

Příklady ze života

- Chyběly jakékoliv protokoly o předávání vykazovaných odpadů (podle údajů sanační firmy byly převáženy do několika set kilometrů vzdáleného meziskladu, aniž byl mj. jakkoliv doložen jejich převoz, o ADR nemluvě);
- Sanační zprávy pro kontrolní den měly jednu stranu;
- Kvalifikační reference v nabídce si přivlastňovaly kompletní zakázky, na kterých uchazeč působil pouze jako subdodavatel...

Předpokládám, že i na takto (ne)prováděné práce dostanou realizátoři Osvědčení, že práce byly prováděny dle schválené projektové dokumentace, řádně a odborně, v požadované kvalitě a dohodnutých termínech v souladu s jeho smluvními závazky.

Já osobně bych taková Osvědčení podepisovat nechtěl

Možnosti zákona č. 134/2016 Sb.

Zákon o zadávání veřejných zakázek mimo jiné stanovuje:

§ 113 Mimořádně nízká nabídková cena

(1) Posouzení mimořádně nízké nabídkové ceny zadavatel provede před odesláním oznámení o výběru dodavatele.

(2) Zadavatel může v zadávací dokumentaci stanovit

a) cenu nebo náklady, které bude považovat za mimořádně nízkou nabídkovou cenu ...

(4) Zadavatel požádá účastníka zadávacího řízení o písemné zdůvodnění způsobu stanovení mimořádně nízké nabídkové ceny. ... V žádosti o zdůvodnění mimořádně nízké nabídkové ceny musí zadavatel požadovat, aby účastník zadávacího řízení potvrdil, že

a) při plnění veřejné zakázky zajistí dodržování povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k předmětu veřejné zakázky, jakož i pracovněprávních předpisů a kolektivních smluv vztahujících se na zaměstnance, kteří se budou podílet na plnění veřejné zakázky, a

b) neobdržel neoprávněnou veřejnou podporu.

Možnosti zákona č. 134/2016 Sb.

(5) ... Mimořádně nízkou nabídkovou cenu může účastník zadávacího řízení dále odůvodnit zejména prostřednictvím

a) ekonomických aspektů výrobního procesu, poskytovaných služeb nebo konstrukčních metod,

b) použitých technických řešení nebo výjimečně příznivých podmínek, které má účastník zadávacího řízení k dispozici pro plnění veřejné zakázky, nebo

c) originality stavebních prací, dodávek nebo služeb.

Neznám konkrétní odůvodnění mimořádně nízké ceny, ale podle neověřených informací byl pro odůvodnění nízké hodinové sazby použit například argument, že „daný zaměstnanec pracuje na pěti projektech, a proto je jeho hodinová mzda ve skutečnosti pětkrát vyšší“. Čímž by se ovšem daná organizace také přiznala k pětinasobnému vykazování shodných odpracovaných hodin.

Dvojí financování bývalo kdysi považováno za základní prohřešek...

Možnosti zákona č. 134/2016 Sb.

§ 114 Ekonomická výhodnost nabídek

(1) Zadavatel v zadávací dokumentaci stanoví, že nabídky budou hodnoceny podle jejich ekonomické výhodnosti.

(2) Ekonomická výhodnost se hodnotí na základě nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality včetně poměru nákladů životního cyklu a kvality.

(3) Zadavatel nesmí stanovit ekonomickou výhodnost pouze na základě nejnižší nabídkové ceny

a) v řízení se soutěžním dialogem nebo v řízení o inovačním partnerství, nebo

b) v případě veřejné zakázky na služby uvedené

1. v oddílu 71 hlavního slovníku jednotného klasifikačního systému ([mj. 71351910-5 Geologické služby](#)), nebo

2. v kategorii 1 nebo 5 podle přílohy č. 4 k tomuto zákonu.

Možnosti zákona č. 134/2016 Sb.

§ 116 Kritéria kvality

(1) Pro hodnocení ekonomické výhodnosti nabídky podle kvality je zadavatel povinen stanovit kritéria, která vyjadřují kvalitativní, environmentální nebo sociální hlediska spojená s předmětem veřejné zakázky.

(2) Kritériem kvality mohou být zejména

a) technická úroveň, ...

e) organizace, kvalifikace nebo zkušenost osob, které se mají přímo podílet na plnění veřejné zakázky v případě, že na úroveň plnění má významný dopad kvalita těchto osob,

...

(4) Zadavatel může rovněž stanovit pevnou cenu a hodnotit pouze kvalitu nabízeného plnění.

Výše uvedené paragrafy vesměs nejsou ve veřejných zakázkách zadávaných Ministerstvem financí využívány

Některé zajímavé termíny

Dumpingová cena – je jednou z forem nekalé soutěže postižitelné antimonopolním úřadem. Je to cena služby či zboží, která nepokrývá náklady na výrobu.

Predátorská cena – dočasné obětování ziskovosti podnikání cestou nastavení cen za produkty či služby na úrovni, která nepřipustí vstup potenciální konkurence na trh.

Nekalá soutěž – dle § 2976, odst. 1, zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník: Kdo se dostane v hospodářském styku do rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, dopustí se nekalé soutěže. Nekalá soutěž se zakazuje.

Neplatnost právních jednání – dle § 580 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník: (1) Neplatné je právní jednání, které se přičí dobrým mravům, jakož i právní jednání, které odporuje zákonu, pokud to smysl a účel zákona vyžaduje. (2) Neplatné je právní jednání, pokud má být podle něho plněno něco nemožného.

Péče řádného hospodáře – dle § 46, odst. 4, zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech: Na zástupce právnické osoby, která je členem orgánu obchodní korporace, se použijí ustanovení tohoto zákona o střetu zájmů, nepřipustnosti konkurenčního jednání a ustanovení právních předpisu o povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře a následcích porušení této povinnosti.

Chceme nějaké změny?

Existuje v našem oboru ještě něco jako profesní čest a svědomí? Můžeme udržet vyškolené, zkušené a odpovědné odborníky? Máme nabízet naši práci a odpovědnost za ceny, za které se odborně pracovat nedá? Máme náš obor přenechat lidem, kterým je jedno, že jejich práce kvalitní výsledky nemá?

Chci věřit, že i ve státní správě je někdo, komu na kvalitě a na skutečných výsledcích záleží. Nevěřím, že je státním úředníkům jedno, co za peníze daňových poplatníků nakupují.

Věřím také, že dobré jméno a renomé v oboru si nelze koupit. Chtěl bych věřit, že podvodníci dobré jméno a renomé obhájit nemohou.

Doufám, že nejsem sám, kdo tuto víru ještě neztratil...